

لاجور بدخشان، بزرگترین منبع تمویل طالبان

نوشته: دولت بیک کاوش

24 اکتوبر 2015

در حالیکه ارزش معادن افغانستان به سه تریلیون دالر تخمین زده میشود، اما بیشتر از 60 فیصد مردم این مرزوبوم تحت فقر و بیچارگی بسر میبرند که عامل عمده این معضل را میتوان مدیریت ناسالم، عدم موجودیت امنیت، کمبود سرمایه، نبود ساختار اداری مدرن، شکننده گی سیاسی و دست زورمندان در معادن را عنوان کرد.

در آغاز سخن لازم است تا در باره کلمه لاجورد با خواننده بحثی داشته باشیم. لاجورد از واژه لاژورد فارسی گرفته شده است که به عربی لاجورد آمده و ازین زبان وارد زبان های دیگر شده است. در فارسی آسمان و آسمانی رنگ آمده است. در افغانستان عموماً لاجورد به سه رنگ یافت میشود: لاجورد نیلی که بهترین نوع رنگ است، لاجورد آسمانی که شامل لاجورد آبی کمرنگ است و لاجورد سبز که با فیروزه اشتباه میشود..

بدخشان از لحاظ داشتن منابع طبیعی در سطح منطقه بی نظیر است که بیشتر از صد ها معادن و ظواهر معدنی در این ولایت تثبیت شده اند که اکثریت این معادن توسط زمین شناسان روسی، افغانی و افراد محلی کشف شده اند اما با وجود داشتن همچو معادن گرانبها، این ولایت از جمله فقیر ترین ولایات کشور به شمار میرود.

این ولایت در شمالشرق کشور موقعیت داشته و مخصوصن لاجورد و لعل را در خود جای داده است که محور وصف شعرای توانای کشور بوده و به کرات از آن تعریف شده است.

چنانچه دولت محمد "جوشن" یکی از شاعران توانای پامیر زمین در مطلع غزل خویش از لعل بدخشان چنین می گوید:

کوه نشین ملک غار انیم ما   وارث لعل بدخشانیم ما

جوشن

معلومات عمومی در باره لاجورد سرسنگ بدخشان

معدن لاجورد در ولسوالی سرسنگ کران منجان به طرف راست دریای کوچک در 56 کیلومتری ولسوالی جرم، به ارتفاع 2286 متر از سطح بحر موقعیت گرفته است. کیفیت این لاجورد و ذخایر آن در سطح جهان بی نظیر است و یکی از گنجینه های جهانی محسوب میشود. شواهد نشان میدهند که بهره برداری از معدن لاجورد بدخشان بیش از 6500 سال قبل شروع شده است که قدیمی ترین تجارت معروف سنگ های قیمتی جهان به حساب می آید. در دوره های باستانی لاجورد بالاترین ارزش داشته است و تصور میشود که اولین سنگ استخراج شده توسط بشر باشد. در زمان قدیم از این معدن به کشور های عربی و اروپایی انتقال داده میشد. در محدوده معدن تعداد زیاد سوف هایی که به شکل غیر فنی

حفاری شده اند، وجود دارند و از لحاظ مصونیت یک خطر جدی برای معدنچیان و کارگران معدن است که خصوصاً این خطر در جریان تکان های زلزله بیشتر قابل محسوس خواهد بود و هر لحظه امکان ریزش سنگ از سقف این معدن وجود دارد. سطح دیوار های این غار ها را دوده های ضخیمی پوشانیده اند که نشان دهند استخراج آن به روش سنتی در سال های بسیار دور می باشد.

مشخصات جیولوجیکی این معدن

معادن و ظواهر معدنی لاجورد در ساحه بیشتر از 200 کیلومتر مربع گسترش داشته، جاییکه گنایس های بیوتیتی، مرمر های کلسیتی و دولومتی، کلسیفیر های فورستریتی و سکاپولیتی، سلانس های کرستالی و هارنبلندی و بیوتیت-گراناتی، امفیبول های گراناتی و سکارن انکشاف نموده اند. منرالیزیشن لاجورد به زون سکارن ها در کلسیفیر ها تعلق داشته و عبارت از آشیانه های احجار غنی از لاجورد میباشد و از دیوپسید، فورستریت، پلاجیوکلاز، نفلین، سفن، سکاپولیت، سودالیت، پیریت، گرافیت و سلفر خالص تشکیل یافته اند. در معدن لاجورد سرسنگ گنایس ها، مرمر ها، کلسیفیر ها، سلانس های کرستالی، ارخی گسترش داشته که توسط گرانیت های الیاسکیتی و دایک های احجار قلوئی پاره گردیده اند. در حدود این معدن 9 زون معدنی تثبیت شده که ضخامت آنها 1-8متر و طول 200-20متر میباشد. زون بزرگ آن به امتداد 450 متر نظر به افتاده گی تا 125 متر اکتشاف گردیده است. به اساس ذخایر و کیفیت سنگهای معدنی، معدن لاجورد بدخشان از جمله معادن بی نظیر در سطح جهان محسوب میشود که نمونه از این معدن بی نظیر در موزیم های بعضی از کشور های جهان وجود دارد.

موارد استفاده لاجورد

از لاجورد میتوان برای تهیه نمودن وسایل نقاشی، رویه کاری منارها و ساختمانهای تاریخی، گلدان ها، پیاله ها، ساختن شاخ مجسمه ها و همچنان در موزاییک و تهیه رنگ های مقبول نیز استفاده کرد

معادن لاجورد بدخشان بزرگترین منبع تقویت طالبان است

این معدن در زمان های مختلف تحت کنترل گروه های مختلف قرار داشته است. در زمان حکومت حامد کرزی این معدن گاهی به دست دولت و گاهی هم به دست وکیلان پارلمان و زورمندان محلی به تاراج رفته است. در زمان حکومت مجاهدین این معدن در کنترل فرمانده های جهادی بوده و بعد از دوره کرزی استخراج غیر قانونی این معدن بیشتر شدت گرفت و تعداد زیادی از وکیلان بدخشان در استخراج غیر قانونی آن دخیل بوده اند و در دوره آغای غنی به طور کل در کنترل طالبان قرار گرفته است و ماهانه بیشتر از 100 هزار دلار از این معدن برای طالبان و افراد تروریستی درآمد حصول میشود. در پشاور پاکستان بازار بزرگ از این معدن وجود دارد که از راه های مانند توپخانه و راه های غیر قانونی دیگر به آنجا منتقل و فروخته میشود. به گفته تعدادی از کارشناسان مسایل سیاسی این ولایت و نیز مردم این محل، یگان دلیل بروز نا امنی و شدت جنگ درانی منطقه هم همین معدن بوده است. از آن باج میگیرند و از جانبی هم تروریستان از آن تمویل میشوند. براین اساس این معدن نه تنها به نفع مردم قرار گرفته بل در عوض برایشان مشکلات متعددی را فراهم ساخته است.

نوت : خوانندگان محترم نظریات خود را به آدرس ذیل ارسال نمایند:

باعرض حرمت

انجینیر دولت بیک کاوش

dawlatbek.dawlat@gmail.com